

**VIZIBILITATEA ACADEMICĂ ÎN ERA DIGITALĂ:
IMPORTANȚA ACCESULUI DESCHIS LA INFORMAȚIE**

**ACADEMIC VISIBILITY IN THE DIGITAL AGE:
THE IMPORTANCE OF OPEN ACCESS TO INFORMATION**

Silvia GORCEAG,

Șef secție Asistență Informațională și Bibliografică,
Biblioteca Republicană Tehnico-Științifică a INCE, ASEM

Silvia GORCEAG,

Head of Information and Bibliographic Assistance Section,
Republican Technical and Scientific Library of INCE, ASEM

ORCID: 0000-0002-7490-6775

e-mail: gorsiltim@gmail.com

CZU: 001.89:004

DOI: 10.46727/c.v3.27-28-03-2025.p216-225

Abstract. In the digital age, academic visibility has become an important aspect of scientific activity, and open access to information plays a central role in increasing the impact of research. The concept of open access refers to the free and unrestricted availability of scientific works online, without financial or legal barriers. This publishing model facilitates the dissemination of knowledge and allows for broader accessibility to scientific findings. Research papers are more frequently accessed, used, and cited, leading to a higher H-index and, consequently, greater scientific recognition. Open access publishing contributes to the acceleration of innovation and the development of more collaborative academic networks, with well-structured information available to anyone, anywhere. Moreover, open access supports transparency and global collaboration across interdisciplinary fields, enabling researchers from around the world to build upon and expand previous research. Open access is essential for maximizing the impact of scientific output and enhancing academic visibility in the digital era, promoting a more accessible, transparent, and collaborative science.

Keywords: Open access, academic visibility, digital archive, repositories.

Vizibilitatea în cercetarea științifică nu se rezumă doar la recunoașterea reputației individuale a cercetătorului sau a instituției. Este un concept mult mai complex care implică mai multe etape și dimensiuni importante, cum ar fi: diseminarea, accesibilitatea, colaborarea și promovarea, impactul rezultatelor cercetării într-un mod care să servească atât comunitatea științifică, cât și societatea în ansamblu. Accesibilitatea cercetării trebuie să fie prezentată într-un limbaj și într-

un format care să fie ușor de înțeles și de utilizat de către alți cercetători, practicieni sau chiar și de către publicul larg. Colaborarea interinstituțională între cercetători din diverse țări contribuie la creșterea vizibilității cercetării, deoarece aduc laolaltă diverse perspective și resurse. Proiectele multilaterale/bilaterale au un impact mai mare datorită diversității echipei și resurselor implicate. Toate aceste procese prin care cercetătorii își fac publice rezultatele, contribuie la dezvoltarea științei și progresul societății. Atingerea unui nivel ridicat de vizibilitate a activității științifice reprezintă un obiectiv strategic în cadrul carierei academice, fiind esențială pentru diseminarea eficientă a rezultatelor cercetării. În acest sens, vizibilitatea poate fi consolidată prin publicarea în reviste științifice recunoscute la nivel internațional, participarea la conferințe de specialitate, precum și prin utilizarea platformelor de Acces Deschis și a site-urilor instituționale pentru arhivarea lucrărilor. Totodată, rețelele sociale academice, precum ResearchGate sau Academia.edu, ORCID, Google Scholar, Scopus sau Web of Science, facilitează diseminarea cercetărilor, creșterea impactului academic și stabilirea de colaborări interdisciplinare și internaționale [5]. Aceste canale multiple contribuie la crearea unui ecosistem de diseminare care depășește barierele tradiționale ale comunicării științifice, sprijinind astfel recunoașterea și influența cercetătorului la nivel internațional, cercetarea poate să ajungă la un public mai larg, inclusiv la alți cercetători din domenii conexe.

Vizibilitatea academică nu este completă fără un impact semnificativ asupra domeniului de cercetare, dar și asupra societății în ansamblu. Impactul poate fi măsurat prin citările lucrărilor științifice, aplicarea descoperirilor în practică sau implementarea acestora în politici publice sau soluții industriale. Acestea interacționează și se susțin reciproc, contribuind la un ecosistem de cercetare mai deschis, accesibil și cu impact global. Vizibilitatea într-un context științific depinde nu doar de calitatea muncii cercetătorilor, ci și de modul în care aceasta este prezentată și percepută de comunitatea științifică și de publicul larg [28]. Cercetătorul are nevoie de recunoaștere și implicarea activă în comunitatea academică online, să utilizeze în mod eficient resursele digitale disponibile și prin interacțiunea, colaborarea cu alți cercetători, să-și sporească vizibilitatea și impactul cercetării. Un factor important pentru autorii este impactul activității lor. Lars Bjørnshauge, director general, DOAJ (Directorul Revistelor cu Acces Deschis), susține ca „Accesul Deschis generează o creștere a impactului” și „Accesul Deschis are impact numai dacă este demn de încredere și poate fi găsit”. Afirmatia conform căreia „accesul deschis generează o creștere a impactului” se referă la ideea că publicarea cercetărilor în mod deschis (accesibile gratuit și fără restricții pentru oricine) are un impact mai mare asupra comunității științifice și asupra publicului larg. Aceasta se datorează factorilor de accesibilitate globală, citat mai frecvent,

accesul liber la informații care poate accelera procesul de inovare [10]. Directorul Revistelor cu Acces Deschis (DOAJ) a fost lansat în mai anul 2003 cu aproximativ 300 de reviste științifice cu acces deschis. Iar în anul 2024, a atins un nivel crescut indexând peste 21.000 de reviste științifice cu acces deschis. Această realizare subliniază angajamentul continuu al DOAJ față de transparență, evaluare riguroasă și promovarea celor mai bune practici în publicarea științifică [10, 25].

Conform Inițiativei de la Budapesta (BOAI) din 2002, privind definiția - Accesul Deschis înseamnă disponibilitatea gratuită pe internetul public prin care se permite oricărui utilizator să citească, să descarce, să copieze, să distribuie, să tipărească, să caute sau să trimită la textele integrale ale acestor articole, să le parcurgă pentru a le indexa, sau să le folosească în orice scop legal fără nici o barieră financiară, legală sau tehnică, altele decât cele inseparabile de accesul în sine la internet [1].

Declarația de la Budapesta privind Accesul Deschis, a fost primul document oficial ce a promovat conceptul de acces deschis la cercetare științifică și conținut academic, subliniind importanța accesului liber și gratuit la rezultatele cercetărilor finanțate public. Conform prevederilor Inițiativei, autorii își păstrează în mod integral drepturile de autor asupra articolelor publicate, beneficiind de dreptul de a fi recunoscuți ca autori ai lucrării și de a fi citați adecvat, în conformitate cu normele etice și academice. [1]

Mai mult de două decenii în urmă, Inițiativa pentru Acces Deschis de la Budapesta a lansat o campanie globală dedicată promovării Accesului Deschis (AD) la literatura științifică evaluată "inter pares". Deși nu a fost inițiatorul ideii de Acces Deschis, BOAI a reunit eforturile existente într-o platformă comună, cu scopul de a identifica modalități prin care aceste inițiative ar putea coopera pentru a obține un impact mai larg, mai profund și mai rapid. Inițiativa BOAI a fost prima care a utilizat termenul „Acces Deschis” , prima care a oferit o definiție publică a conceptului, precum și prima care a propus strategii complementare pentru implementarea sa. De asemenea, a fost prima inițiativă care a formulat un apel extins către toate disciplinele științifice și către toate țările, beneficiind totodată de un sprijin financiar [1].

Odată cu apariția și extinderea internetului la sfârșitul secolului XX, au început să se contureze primele inițiative privind Accesul Deschis la literatura științifică. Dezvoltarea infrastructurii digitale a permis diseminarea rapidă, facilă și gratuită a rezultatelor cercetării, reducând dependența de canalele tradiționale de publicare, adesea costisitoare și restrictive. Un exemplu este lansarea platformei arXiv prin anul 1991, inițial destinată domeniului fizicii, urmată de inițiative precum PubMed Central, dezvoltat în anii 2000 de Institutele Naționale de Sănătate din SUA. Acestea au reprezentat un model inovator de arhivare electronică și diseminare rapidă a

preprinturilor științifice, facilitând accesul liber la rezultatele cercetării înaintea procesului formal de publicare [12]. Aceste inițiative au fost impulsionate de dorința comunității academice de a democratiza accesul la informație, de a stimula colaborarea internațională și de a accelera progresul științific. În acest context, internetul a devenit nu doar un instrument tehnologic, ci și un catalizator al unei noi paradigme de comunicare științifică, centrată pe transparență, accesibilitate și partajare liberă a cunoștințelor. Utilizatorii pot să acceseze articolele fără restricții financiare, legale sau tehnice. În conformitate cu licențele specifice fiecărui articol, utilizatorii pot citi, descărca, copia, distribui, tipări, căuta informații sau include linkuri către versiunile integrale ale textelor. Această abordare deschide posibilitatea utilizării materialelor în orice scop legal, contribuind la democratizarea accesului la cunoaștere, la accelerarea circulației informației științifice și la stimularea colaborării academice la scară globală [11].

Federația Internațională a Asociațiilor și Instituțiilor de Biblioteci (International Federation of Library Associations and Institutions – IFLA) coordonează activitatea bibliotecilor la nivel global și promovează în mod activ accesul liber la cunoaștere. Reunind instituții și profesioniști din peste 150 de țări, IFLA are un rol major în sprijinirea inițiativelor internaționale care vizează garantarea accesului echitabil la informație [18]. Temele propuse anual de organizație reflectă angajamentul ferm față de ideea că accesul la informație reprezintă un drept fundamental, nu un privilegiu. În acest context, Accesul Deschis este considerat un element-cheie pentru asigurarea unei educații de calitate, pentru susținerea cercetării științifice și pentru facilitarea progresului global. Bibliotecile, în acest cadru, capătă un rol central, devenind nu doar centre de informare, ci și spații ale libertății intelectuale, incluziunii sociale și democratizării cunoașterii [17].

La nivel mondial, Săptămâna Internațională a Accesului Deschis a fost un catalizator important pentru consolidarea susținerii și implementării accesului deschis în întreaga lume, fiind susținută de organizații internaționale, biblioteci, instituții de cercetare și platforme de publicare, cum ar fi OpenAIRE, DOAJ și SPARC [29; 25]. Aceste inițiative au contribuit la o mai bună înțelegere și implementare a accesului deschis, facilitând astfel un acces mai larg la cercetările științifice și, în final, la progresul științific global.

În Republica Moldova, mișcarea „Accesul Deschis” a început să prindă contur în anul 2009, când instituțiile academice și bibliotecile au început să promoveze conceptul de acces liber la publicații științifice. În acest context, a fost instituită Săptămâna Internațională a Accesului Deschis, eveniment organizat anual în ultima săptămână a lunii octombrie cu scopul de a promova accesul deschis și sensibiliza comunitatea științifică privind beneficiile și impactul acestui model de publicare.

Începând cu anul 2010 în cadrul universităților, instituțiilor de cercetare și a bibliotecilor, se organizau diverse activități: conferințe, mese rotunde, ateliere de lucru, sesiuni de informare și discuții în rândul cercetătorilor despre politicile și strategiile accesului deschis, dar și despre avantajele publicării în reviste sau edituri care susțin acest concept.

În mare parte bibliotecile din cadrul instituțiilor de cercetare și bibliotecile universitare, au fost inițiatorii și promotorii campaniei de conștientizare și susținere a publicării în reviste cu acces deschis. Cercetătorii au fost informați și ghidați în procesele de creare a articolelor pentru publicare în reviste cu acces deschis, despre opțiunile disponibile pentru a face cercetările lor accesibile. Bibliotecile au avut un rol esențial în procesul de implementare a conceptului Accesul Deschis în mediul academic din Republica Moldova.

În acest context accentul a fost pus pe elaborarea arhivelor digitale instituționale. Cu implicarea activă a bibliotecarilor, majoritatea instituțiilor academice și universitare au susținut crearea arhivelor digitale instituționale pentru conservarea rezultatelor științifice pe termen lung. Aceste arhive sunt platforme dedicate stocării și diseminării lucrărilor științifice ale cercetătorilor/autorilor, afiliați unei instituții, cu scopul de a le face accesibile pentru public și de a contribui la transparența și diseminarea cunoștințelor. În cadrul mișcării accesului deschis, cercetătorii au fost încurajați să-și publice lucrările într-un mod care să permită accesul liber și gratuit, fără restricții financiare sau tehnice [8; 20]. Arhivele digitale au evoluat pe măsură ce tehnologia și platformele digitale s-au dezvoltat, iar instituțiile de învățământ și cercetare au început să adopte standarde internaționale de gestionare a cunoștințelor științifice și să colaboreze mai strâns cu platformele internaționale [4; 14].

Arhivele digitale reprezintă un element necesar în infrastructura modernă a cercetării științifice, având un rol important în asigurarea accesului durabil, organizat și eficient la informația științifică. Importanța acestora constă nu doar în capacitatea de a conserva și proteja publicațiile științifice în format digital, ci și în potențialul lor de a accelera procesul de diseminare a cunoștințelor și de a facilita o mai mare vizibilitate și recunoaștere academică a autorilor și instituțiilor [25]. Prin digitalizarea și arhivarea publicațiilor în baze de date accesibile, cercetările devin mai ușor de descoperit și utilizat, fapt ce contribuie la creșterea numărului de citări, totodată contribuie la facilitarea comunicării între cercetători. Astfel, arhivele digitale susțin colaborarea științifică transnațională, oferind un spațiu comun pentru schimbul de idei, date și rezultate.

Un alt aspect esențial este faptul că aceste arhive nu se limitează la funcția de depozit, ci oferă un cadru structurat și organizat în care informațiile pot fi regăsite,

utilizate și reutilizate cu ușurință. Această caracteristică le transformă într-un instrument indispensabil pentru promovarea transparenței și a integrității în cercetare. În plus, beneficiile arhivelor electronice se extind și asupra instituțiilor academice, care pot astfel să-și consolideze infrastructura de cercetare, să-și valorifice mai eficient producția științifică și să răspundă cerințelor tot mai accentuate privind accesul deschis la rezultatele cercetării finanțate public.

Prin urmare, arhivele digitale contribuie la modernizarea ecosistemului științific global, oferind o soluție sustenabilă pentru gestionarea, partajarea și vizibilitatea cunoștințelor, într-un mod care susține progresul științific și colaborarea internațională.

Integrarea arhivelor electronice în infrastructura de cercetare națională răspunde direct obiectivelor strategice formulate în documentele de politici publice din domeniul științei și inovării. Astfel, Recomandarea Comisiei Europene privind accesul la informațiile științifice și conservarea acestora subliniază importanța diseminării rezultatelor cercetării prin canale deschise și recunoscute la nivel internațional, ca parte a indicatorilor de performanță științifică [35]. Arhivele digitale contribuie în mod activ la atingerea acestor obiective prin creșterea accesibilității publicațiilor, sporirea gradului de citare și facilitarea evaluării obiective a impactului cercetării [23; 24].

În prezent, în Republica Moldova există 14 repozitorii instituționale înregistrate în OpenDOAR - directoriul internațional dedicat arhivelor digitale cu acces deschis [25]. Acestea sunt gestionate de universități și instituții de cercetare din diverse domenii științifice. Aceste repozitorii contribuie la promovarea accesului deschis la cercetarea științifică din Republica Moldova, facilitând diseminarea cunoștințelor și creșterea vizibilității internaționale a lucrărilor științifice.

În contextul actual al cercetării științifice, în care vizibilitatea academică și impactul lucrărilor publicate sunt factori esențiali pentru evaluarea performanței cercetătorilor și a instituțiilor, indicele Hirsch (sau h-index) s-a impus drept una dintre cele mai utilizate și recunoscute metrici bibliometrice. Propus în anul 2005 de fizicianul Jorge E. Hirsch, h-index-ul are ca obiectiv măsurarea atât a productivității științifice, cât și a impactului cercetărilor asupra comunității academice [13]. Importanța acestui indicator a crescut în ultimele două decenii, fiind utilizat în procesele de evaluare academică, promovare profesională, alocare de fonduri, selecție pentru granturi și clasamente universitare. De asemenea, h-index-ul este integrat în platforme științifice de referință precum Google Scholar, Scopus sau Web of Science, fiecare furnizând valori proprii, în funcție de baza de date și de acoperirea tematică [11; 13].

Consolidarea politicilor de Acces Deschis în Republica Moldova a generat un impact important asupra democratizării accesului la cunoștințe științifice și academice. Prin promovarea practicilor care facilitează diseminarea liberă a rezultatelor cercetării, aceste politici au contribuit la reducerea barierei informaționale, sporind echitatea în accesul la informație pentru cercetători, cadre didactice, studenți și publicul larg. În acest sens, Accesul Deschis a devenit un instrument în sprijinirea unei culturi academice incluzive și transparente, consolidând totodată colaborarea interinstituțională și interdisciplinară [14].

Un alt efect notabil al acestor inițiative a fost creșterea vizibilității internaționale a producției științifice din Republica Moldova. Prin publicarea lucrărilor în platforme deschise și interoperabile, cercetările moldovenești au devenit mai ușor accesibile comunității științifice globale, favorizând citarea acestora și participarea activă la dialogul internațional în diverse domenii ale cunoașterii. Această tendință a facilitat integrarea instituțiilor de cercetare și a universităților moldovenești în Spațiul European al Cercetării (SEC), contribuind la alinierea politicilor naționale cu principiile științei deschise promovate de Uniunea Europeană [18]. Politicile de Acces Deschis implementate în Republica Moldova nu doar că au extins oportunitățile de acces la informație, ci au și consolidat infrastructura națională de cercetare, stimulând excelența științifică și favorizând integrarea într-un cadru internațional bazat pe colaborare, transparență și inovație.

Profilurile de cercetător în mediul academic competitiv de astăzi, sunt un element important pentru promovarea cercetării și dezvoltarea carierei. Aceste profiluri, prezente pe platforme precum ORCID, Google Scholar, ResearchGate, Scopus sau Web of Science, facilitează diseminarea cercetărilor, creșterea impactului academic și stabilirea de colaborări interdisciplinare și internaționale. Pentru a accelera generarea de cunoștințe științifice, pentru a promova „exceleanța” în știință și pentru a ghida direcția cercetării științifice [26], să genereze descoperiri științifice cu vizibilitate societală ridicată [22].

În primul rând, un profil academic bine întreținut oferă o imagine clară și accesibilă asupra activității științifice a unui cercetător. Publicațiile, citările, factorii de impact și alte metrici relevante sunt centralizate și pot fi consultate ușor de colegi, instituții sau evaluatori. Această transparență este importantă pentru procesul de evaluare a performanței academice, atât la nivel individual, cât și instituțional.

În al doilea rând, profilurile de cercetător contribuie la creșterea vizibilității internaționale. Publicațiile indexate și accesibile pe aceste platforme atrag mai mulți cititori și, implicit, un număr mai mare de citări, ceea ce poate influența pozitiv reputația profesională și șansele de a obține finanțări pentru proiecte de cercetare. În plus, aceste profiluri permit identificarea facilă a domeniilor de expertiză și a

intereselor de cercetare, facilitând stabilirea de parteneriate academice. Astfel, un profil academic actualizat contribuie la combaterea fenomenului de „invisibilitate științifică”, în special pentru cercetătorii din țări sau instituții mai puțin vizibile pe scena internațională. Prin standardizarea modului în care este prezentată activitatea științifică, aceste profiluri devin instrumente de egalizare a șanselor în competițiile academice globale.

În concluzie, vizibilitatea în cercetarea științifică reprezintă un elementul principal în consolidarea impactului academic al cercetătorului. Ea nu se limitează la recunoașterea individuală, ci implică o rețea complexă de factori precum diseminarea eficientă, accesibilitatea rezultatelor, colaborarea internațională și utilizarea instrumentelor digitale moderne. Accesul Deschis joacă un rol esențial în acest ecosistem, facilitând nu doar creșterea vizibilității, ci și accelerarea transferului de cunoștințe către publicul larg și mediul profesional. Într-o eră a informației, în care cercetarea trebuie să fie nu doar valoroasă, ci și vizibilă, implicarea activă în rețele academice, publicarea în medii accesibile și interdisciplinare devin strategii fundamentale pentru sporirea relevanței științei. Astfel, vizibilitatea și impactul nu sunt doar obiective complementare, dar sunt condiții esențiale pentru progresul științific și pentru crearea unei cercetări responsabile, deschise și durabile.

În cazul Republicii Moldova, angajamentul instituțiilor academice față de valorile Accesului Deschis a favorizat integrarea în circuitul internațional al cercetării și a contribuit la creșterea recunoașterii producției științifice naționale. Totodată, utilizarea instrumentelor digitale moderne și consolidarea profilurilor academice ale cercetătorilor reprezintă condiții indispensabile pentru sporirea vizibilității și a impactului științific.

BIBLIOGRAFIE

1. BOAI – Budapest Open Access Initiative. *BOAI – Romanian translation*. [online]. 2012. [citat 2025-04-12]. [accesat: 2025-13-04]. Disponibil la: <https://www.budapestopenaccessinitiative.org/boai10/boai-romanian-translation/>
2. Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova: nr. 259 din 15.07.2004. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2004, nr. 125-129, pp. 12-70 [citat 6.03.2025]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110232&lang=ro#
3. COJOCARU, I., UNGUREANU, E. Crearea instrumentelor de memorie digitală pentru evaluarea științei naționale: imperative și impedimente. In: *Intellectus*. 2012, nr. 1, pp. 57-66. ISSN 1810-7079.
4. CUCIUREANU, Gh., COJOCARU, I., MINCIUNĂ, V., ȚURCAN, N. *Strategia cercetării științifice: evidențe din Republica Moldova*. Chișinău: S. n., 2023. 253 p.
5. CLARIVATE [online]. 2025. Disponibil: <https://clarivate.com/webofsciencelgroup/solutions/open-access/> [accesat 2025-03-12]

6. CREATIVE COMMONS [citat 2025-04-12]. Disponibil: <https://creativecommons.org/share-your-work/licenses/>
7. *Declarația de la Berlin privind Accesul Deschis la Cunoștințe în domeniul Științei și Științelor Umanitare* [citat 2025-04-12]. Disponibil: http://www.bnrm.md/files/accesDedicat/Declaratia_de_la_Berlin.pdf
8. Directiva 2006/116/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe (versiune codificată). In: *Official Journal L*. 2006, nr. 372, pp. 12-18 [citat 2025-04-12]. Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX%3A32006L0116> [accesat 2025-03-12].
9. *Dexonline: Dicționare ale limbii române* [citat 2025-04-12]. Disponibil: <https://dexonline.ro/definitie/vizibilitate/1253320>
10. DOAJ. *Directory of Open Access Journals*. ©IS4OA, 2022 [citat 2025-04-12]. Disponibil: <https://doaj.org>. [accesat 2025-03-12].
11. GOOGLE SCHOLAR. *Google Scholar Citations*. [online]. Disponibil: <https://scholar.google.com>. [accesat 2025-04-12]
12. HALE, S. A., BLANK, G., ALEXANDER, V. D. Live versus archive: Comparing a web archive to a population of web pages. In: BRÜGGER, N., SCHROEDER, R., eds. *The Web as History: Using Web Archives to Understand the Past and the Present*. London: UCL Press, 2017, pp. 45-61 [citat 2025-04-12]. Disponibil: <https://doi.org/10.2307/j.ctt1mtz55k.8> [accesat 2025-04-12].
13. HIRSCH, Jorge E. *An index to quantify an individual's scientific research output*. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 2005, vol. 102(46), pp. 16569–16572. [citat 2025-04-12]. <https://doi.org/10.1073/pnas.0507655102>. [accesat 2025-03-25]
14. Hotărâre cu privire la aprobarea Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030: nr. 650 din 06.09.2023. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2023, nr. 383-386, art. 900.
15. Hotărâre pentru aprobarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027: nr. 1049 din 21.12.2023. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2024, nr. 20-23, art. 21.
16. INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS. International Federation of Library Associations and Institutions. Disponibil: <https://www.ifla.org>. [accesat 2025-04-12].
17. INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS. Săptămâna Internațională a Accesului Deschis 2023. Disponibil: <https://www.ifla.org/news/open-access-week-2023/>. [accesat 2025-04-10]
18. INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS. IFLA Statement on Open Access. Haga: IFLA, 2021. Disponibil: <https://www.ifla.org/publications/node/10279>. [accesat 2025-04-01].
19. Lege pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”: nr. 315 din 17.11.2022. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2022, nr. 409-410, art. 758.
20. Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe: nr. 230 din 28.07.2022. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2022, nr. 278-282, art. 578 [citat 19.03.2025]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133204&lang=ro

21. LYNCH, Clifford. *Institutional Repositories: Essential Infrastructure for Scholarship in the Digital Age*. ARL: A Bimonthly Report, 2003, nr. 226. Disponibil: <https://www.cni.org/wp-content/uploads/2003/09/arl-br-226.pdf>. [accesat 2025-04-09]
22. NASTAS, V. Accesul deschis la informația științifică: provocări în era digitală. In: *Meridian Ingineresc*. 2013, nr. 3, pp. 91-94.
23. Recomandarea Comisiei din 27 octombrie 2011 privind digitizarea și accesibilitatea online a materialului cultural și conservarea digitală. In: *Official Journal L*. 2011, nr. 283, pp. 39-45 [citat 14.03.2025]. Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:32011H0711>. [accesat 2025-04-08]
24. Recomandarea Comisiei privind accesul la informațiile științifice și conservarea acestora. (UE) 2018/790 din 25 aprilie 2018. In: *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. 2018 [citat 17.03.2025]. Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018H0790>. [accesat 2025-03-12]
25. *Registry of Open Access Repositories Mandatory Archiving Policies (ROARMAP)* [citat 2025-04-12]. Disponibil: <https://roarmap.eprints.org>. [accesat 2025-03-12]
26. REPANOVICI, Angela. *Promovarea producției științifice prin depozite digitale*. București: Editura Academiei Române, 2010. 192 p. ISBN 978-973-27-1932-9.
27. SCOPUS. *Scopus Author Profiles*. [online]. Elsevier. Disponibil: <https://www.scopus.com/>. [accesat 2025-03-12]
28. SPARC. Open Access Overview. [online]. [citat 2025-04-12]. Disponibil: <https://sparcopen.org/open-access/>. [accesat 2025-04-12]
29. *Știința Deschisă în Republica Moldova: materiale ale conferinței științifice naționale, ediția a 2-a, 27-28 octombrie 2022*, Chișinău. Coord.: N. ȚURCAN. Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale. Chișinău: IDSI, 2022 (Tipogr. Print-Caro). 300 p. ISBN 978-9975-3564-0-4.
30. SUBER, Peter. Open Access. Cambridge, MA: MIT Press, 2012. ISBN 978-026-2517-6-3-8.
31. ȚURCAN, Nelly. Arhive electronice ale biblioteconomiei și științei informării. In: *Confluente Bibliologice*. 2007, nr. 1-2, pp. 32-38. ISSN 1857-0232.
32. ȚURCAN, Nelly. *Comunicarea științifică în contextul Accesului Deschis la informație*: monografie. Chișinău: CEP USM, 2012. 324 p.
33. ȚURCAN, Nelly. Inovațiile în comunicarea științifică: utilizarea instrumentelor de cercetare. In: *Biblioteca*. 2018, nr. 6, pp. 163-169. ISSN 1220-3386.
34. ȚURCAN, Nelly. Situația privind știința deschisă în Republica Moldova. In: *Știința Deschisă în Republica Moldova = Open science in the Republic of Moldova*: studiu. Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale. Chișinău: IDSI, 2018 (Tipogr. Print-Caro). 263 p. ISBN 978-9975-3220-3-4, eISBN 978-9975-3220-4-1 [citat 17.03.2024]. Disponibil: <https://zenodo.org/record/1468418>. [accesat 2025-03-12]
35. UNESCO. Recommendation on Open Science. Paris: UNESCO, 2021. Disponibil la: <https://doi.org/10.54677/MNMF8546>. [accesat 2025-03-12].